

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTŐJE

KIADJA A DAVID FERENC EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY

FŐMUNKATÁRSÁK:

TARCSAFALVI ALBERT

GYÖRFI ISTVÁN

TARTALOM:

A szerkesztő asztaláról	89	Ürmössy Lajos	96
Beszéd a brassói új lelkész, Kovács Lajos beiktatásán a ref. tem- plomban	90	A mi katonáink	97
A háború lelke. Marosi Márton	93	Irodalom: Demeter Dénes gyász- emléke	102
Demeter Dénes. Péter Sándor	95	Egyházi és iskolai mozgalmak	102

Mennyegzői, konfirmációi s ünnepi alkalommal igen kedves és jótékonyhatású állandó ajándék az imakönyv., **SZIVEMET HOZZÁD EMELEM**, írta dr. Boros György, női imakönyvet a sajtó meleg szavakkal üdvözölte, a közönség valláskülönbség nélkül megkedvelte. Ára csinos vászonkötésben, arany kehely és arany címmel 2 K 40 fill. Öt példány egyszerre rendelve 10 K. Bőr-kötés arany-széllel (barna, sötétkék, fekete) 6K. Fehér csont, selyem- és bársony kötés többféle színben, kiválóan jó papíron 10 K. Bőr-kötés remek kivitelben 14 kor. Megrendelhető a szerkesztőnél.

Minden unitáriusnak szól, de aki az unitáriusokról akar szólni, az sem nélkülözheti ezt a könyvet: *Az unitárius vallás Dávid Ferenc korában és azután*. Mert ebben meg van magyarázva az unitárius vallás eredete és fejlődése, az unitárius egyház jogi. a Ismerteti a vallás alapítóit, az egyház oszloppait. 400 esztendő nevezetes gondolatai és a négyszáz esztendő, a XIX-ik század értékes alkotásai, mint tiszta tükörből ragyognak vissza ránk ebből a könyvből. Irták legjobbjaink: Ferencz József püspök, báró id Daniel Gábor, báró Petrichevich-Horváth Kálmán, Fekete Gábor v. b. t. t. főgondnokok, dr. Borbély Ferenc, dr. Borbély István, dr. Boros György, Csifé Salamon, Gálfi Lőrinc, dr. Gál Kelemen, Kiss Sándor, Pap Mózes, Szinte Gábor, Tarcsafalvi Albert, dr. Tóth György, Varga Dénes, Vári Albert, dr. Wendte Károly tanárok, lelkészek és Percelné Kozma Flóra. A 200 nagy 8-rét oldalra terjedő könyv ára 3 K., 5 példány postai költségét fizeti a kiadó Dávid Ferenc-Egylet.

Dávid Ferenc képes életrajza írta Pap Domokos. kiadta a Dávid Ferenc Egylet. A csinos kis mű könnyen áttekinthető szépen megírt életrajza a dévai mártirnak. Ára 50 fillér, postán küldve 58 f.

Akinek valakije a háboruban van, rendelje meg az Unitárius Közlönyt, mert minden unitáriusról meg fog emlékezni, Nagyon becses foglalatja a székely vitézségnek!

Ha legalább 5-ön egyszerre rendelik meg s egy-egy koronát, összesen 5 koronát egyszerre beküldenek, az Unitárius Közlöny háborus számaait egész évben egy csomagban egy névre megküldjük.

Az Unitárius Közlöny régi számaiból 12 drbot 40 fillérért, 100 darabot 2 koronáért küldünk meg.

Az Unitárius Közlöny ez évi 1. számát köszönettel vesszük azoktól, akik nélkülözhetik. Sziveskedjenek beküldeni.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA: A DÁVID FERENCZ EGYLET

SZERKESZTI:

Dr. BOROS GYÖRGY.

FŐMUNKATÁRSÁK:

TARCSAFALVI ALBERT

GYÓRFI ISTVÁN.

Előfizetési ára: 2 korona 44 fillér. Egy szám ára: 24 fillér. Egyleti tagok 5 évi kötelezett
séggel, egy évre 2 korona 4 f. fizetnek. — Minden pénz Gálfi Lőrincz egyleti pénziárnokho-
küldendő Kolozsvárra.

A szerkesztő asztaláról.

Porba ejtetted legszebb falatodat s haragszol, zúgsz, mintha más volna a hibás. Maradj csak otthon. Vedd elé a gazdádát. Kérdezd meg, miért bizta gyarló kezedre miért nem maradt melletted éber szemével és gondos megfigyelésével. Ezek nélkül a kéz nem sokkal ér többet a mankónál, melyre a sánta támaszkodik. Vedd csak föl, gondosan tisztítsd le róla a szennyet s ha lehet, mosd is meg, de máskor jól vigyázz, mert némely gondatlanul elejtett falatot semmivel sem lehet megtisztítani.

Olyan házat építsünk, amelyért utódaink hálával emlékezzenek vissza ránk. A böles Ruskin mondja, de mindnyájunknak szól s nemcsak a házépítést kell érteni alatta, hanem minden más munkás eszelekedetet. Aki házat sem épít jó nevet s becsületet sem hagy utódaira, nehezen számíthat hálára.

A magyar név megint szép lett, méltó régi nagy híréhez. Észak vad hordái, mint járomba fogott, ostorvégre vett barmok, megszámlálhatlan tömegben rohantak neki a Kárpátoknak. Gazdáik azt hitték, hogy elég, ha megvesztegették a galíciait, a rutént s akinek kedves a rubel. Azt hitték, hogy a francia pénzen kikémlt, lerajzolt Kárpátok útja mintha hájjal volna kikenve, oly vigan fogja bevezetni az Alföld rónáira őket. Feledték, hogy a magyar fegyvere magasabban jár a Kárpátoknál, keze gyorsabban forog az

örvénylő pataknál, lába sebesebb a kőszáli zergénél. De a magyar megmutatta a világnak, hogy vele nem jó kikötni, mert ő nem fél az ellenségtől, nem az éhségtől, még a haláltól sem. Így lett a magyar méltó régi nagy híréhez.

Civil-katonák. Nem is nagyon erőltetjük meg emlékezetünk húrjait s máris rajta rezeg a civil bagage-nál kezdődő gúnyos leszólása a polgári embernek. Most más világot élünk. Most már a civil is katona, a katona is civil. Nem annyira a katonaruha, mint a lövészárkok összeolvasztotta az embereket és lett belőlük hazafikatona. Sok dicsőséget szereztek máris. Tartsa meg az Isten őket, hogy teljes diadalra vigyék szent ügyünket.

Beszéd a brassói új lelkész, Kovács Lajos beiktatásán a ref. templomban.

Közelb hozzád, Uram, mind közelebb,
Habár súlyos kereszt nyom engemet,
Lelkem e dalban van: Közelb hozzád,
Uram, mind közelebb!

Most három éve történt. Első útjára indult egy hatalmas oceánjáró. A legszebb reménnyel indították útjára, mert nagy gondal, a legjobb anyagból készült. Az emberi tudásnak minden fogása, minden körültekintő elővigyázat bele volt építve. Vagyont ért. Bűszkesége volt nemcsak a tulajdonosnak, hanem mindenkinek, aki a vizek oceánján szokott járni, mert nagy volt és erős, amelyet meg nem dönthet a vihar, mert szép volt és kényelmes, amelyben jól található magát még az elgyöngült beteg is. Egy egész ország tapsolt örömeiben, midőn nagy ünnepek között elindult a nagy hajó, hogy egybe kössön két világrészt és fönntartsa közöttük az érintkezést az idők hosszú során végig.

Elindult, s midőn már fele útján is túl volt, villám szárnyán repül a hír a világba: elsülyedt a nagy hajó, oda veszték az emberek ezrei. Az érező emberek milliói sirtak bánatukban, mert nagy volt a csapás és rettenetes.

És jöttek újabb hírek, részletek, s megtudtuk, hogy a hajó tisztjei, az utasok között levő erős férfiak hősiek bátorsággal igyekeztek csolnakra tenni, biztonságba helyezni a gyermekeket, a nőket és az öregeket. És mikor a mentést befejezték, a sülyedő óriás legmagasabb helyén összeölelkezve együtt énekelték egy unitárius nő lelkéből fakadt szépséges himnust:

Közelb hozzád, Uram, mind közelebb.

A tavaszi tenger jeges hulláma elnyelte őket, de az Úr, a mi Istenünk magához fogadta hősi lelküket és mi, és a jövőendő emberség dicsőíteni fogja emléköket, mint a krisztusi önmegtágadás szép mintaképeit.

Ezek a férfiak az Isten szolgálói voltak, akiket ő hívott el, hogy szolgálatot tegyenek néki.

Azóta mostanig hány hasonló szolgálatot kellett teljesíteniök az erőseknek! hány békésen haladó hajót támadtak meg az északi jégtengerből kiszakadt óriások. Szükséges-e magyaráznom s példákkal világosítanom ünneplő gyülekezetet, előttetek, kik közül az erős férfiak százait s talán ezreit elszólította a királyi parancs, hogy mentsék meg az elsülyesztéssel fenyegetett hazát!

Szükséges-e magyaráznom előttetek, brassói unitárius gyülekezetünk tagjai, kiknek oly vidáman elindult szép hajóját sziklához sújtotta egy váratlanul támadott veszedelmes forgószél.

Ne a hajót sirassátok, hanem Istenünket áldjátok és dicsőítétek ezzel a szép himnussal: közelb hozzád, uram, mind közelebb és ne féljeteK, mert hozzátok szól az isteni biztatás: én veletek vagyok, el ne csüggedjeteK, mert én vagyok a ti Istenetek.

En is így biztatlak: ne féljeteK, mert gondot visel az Isten, aki az ő jóságát megmutatta néktek a mai napon, midőn megajándékozott olyan lelkipásztorral, aki nektek prófétátok, vezéreteK, segítőtök és ha szükséges, szabadítótök léssen.

A tanító, a lelki nevelő szeretetével és bizalmával köszönteK téged ifjú lelkipásztor, csak nem régen kedves tanítványom. KöszönteK titeket brassói unitárius afiai azért a szerencséért, amely új papotok megnyerésével ért. A nagy megpróbáltatások idejét átélteK, vesséteK reménységteK horgonyát a jövőbe és támaszkodjateK bizalommal reá, aki most átveszi hajóteK kormányzását. Bizó lélekeK biztosítalak, hogy benne megtaláljateK a Jézus követőjéhez illő szelidséget, jóságot, szorgalmat, kitartást, önmegtágadást és ha kell, életét is éretteK áldozó pásztort. LépjeteK vele lelki szövetségre és meglátjateK, hogy ő elhossa számotokra a békesség, boldogság, lelki meglegedés idejét.

Ti ev. reformált afiai, ti, akik hajlékot adtateK a hajléktaloknak, akik megnyitottateK szöszékteK az unitárius vallás hirdetésére, legyeteK szívből köszöntve Isten jutalmazzon meg titeket jóságtokért az ő gazdag tárházából.

Egyről titeket is biztosíthatlak. Ez az új lelkipásztor meg fogja őrizni e falak tisztaságát és szentségét. Ápolni fogja közötteK a testvéri egyetértést és szeretetet, mert ő gyermekkorában, szülőfalujában csak azt látta, hogy az unitáriusok és reformátusok édes testvéreK, egy templomban, egy szöszékről, váltogatva két orgona mellől dicsérik az Istent.

És ti többi keresztény és nem keresztény lakói ennek a dicső városnak, kérlek fogadjateK bizalommal lelkipásztorunkat és híveit

is. Nagy idöket élünk. Nem leszen e kor méhe meddő. Új világ fog ránk következni. Új és nagy! A régiek elmúlnak, az, ami eddig a haza fiait és leányait egymástól távortartotta, most hőseink egybefolyt véráldozatával új keresztiségen megy át és mi mindnyájan megértjük és megérezzük, hogy a nagy világon e kívül nincsen számunkra hely. Megérjük, hogy e dicsó szép haza föl fog virulni még és boldogságban, békében és szeretetben együtt fogjuk tovább harcolni az élet nagy harcait s megmutatjuk a világban, hogy nemcsak veszélyben vagyunk egyek és erősek, hanem békében is.

Ez a szörnyü nagy háboru Istennel szövetségre, új szövetségre juttatott minket. Erösen hiszem, hogy a vallás világában is nagy változások fognak bekövetkezni. Harcolni fogunk jövőben is az eszmékért, az eszmék diadaláért, de a harci fogások újak s a kornak megfelelők lesznek. A régiek elmúlnak, mindenek megújulnak.

Hálával ismerjük el, hogy az új idö szelleme már régen megváltoztatta a fölfogást, amelyet rólunk unitáriusokról föleg az anyaszágban tápláltak.

Ma már csak a tudatlanság nevezi Krisztustagadóknak és nem keresztényeknek az unitáriusokat.

A mi vallásunk, érdemes hallgatóim, nagyon egyszerű és könnyen áttekinthető.

Mi hiszünk egy fővalóságban, az örök és változhatlan Istenben. Mi azt valljuk, hogy az Isten csak igaz és tökéletes, aki szeretni tud, de gyűlölni nem, megbocsátani, de büntetni nem. Mi nem félünk az ő sujtoló kezétől, s azért sorsunkat, életünket nyugodt lélekkel bizzuk atyái kezére. Jól esik lelkünknek, ha hozzá imádkozhatunk s hisszük, hogy ő meghallgatja őszinte szívből jövő kérésünket.

Mi vallásunkat a szív vallásának tartjuk, mert ha foglalkozunk is a hit tudományos kérdéseivel, ha vitatjuk is némely hittétei helyességét, arról vagyunk meggyőződve, hogy csak a tiszta szívüek látják meg Istent.

Éppen azért buzgó szeretettel ragaszkodunk a Jézus Krisztushoz, mert ő egészen a szív embere volt, aki életét adta embertársaiért és türelemmel elviselte a gyarlóság, tudatlanság gonosz cselekedeteit. Az ő evangéliuma nekünk élet, út és igazság.

Azért életünk legszebb föladatának azt tartjuk, hogy tiszta, egyszerű, erényes, becsületes, munkás életet éljünk, mert hisszük, sőt érezzük, hogy ez kedves Isten előtt.

Hiszük, hogy így közelb jutunk Istenünkhöz, mind közelebb és megmaradunk abban a szövetségben, amelyet kötött az ő választottjaival a mi javunkra és idvességünkre. Ezért áldjuk az ő szent nevét életünkben és cselekedeteinkben a Jézus nevében.

Ámen.

A háború lelke.

— Befejező közlemény. —

(Felolvastatott az udvarhelyvidéki lelkészök 47-ik rendes gyűlésén.)

De nézzük meg ennek igazságát a mi körünkben, a mi társadalmunkban is. Úgy tetszik nekem, hogy valóban Isten hatalmas eszközeiként nevel és tanít mindenütt a háború lelke. Mintha a múltakban száz meg száz ok nélkül elhangzott prédikáció ereje összefogott volna. Mintha az eddig elkövetett vétkeket valami mély bűnbánat lepte volna meg az emberek lelkét, megolvadtak azok tisztító tűzében és egyenként olvadnak ki belőlük a társadalmi élet legszentebb fogalmai. Megszületik a részvét, az irgalom, emberszeretet, istenfélelem, hit, bizalom, hazaszeretet, hősiesség stb., melyek mindmegannyi drága kincsei a léleknek. Ma a harangok hív ószavára mindenki igyekszik felölteni ünneplő ruháját, ha gyászos is az és siet lelkének megnyugtására.

Ma elszomorító hírek hallatára mindenki elmondja imádságát, ha zokogó is az, és nem engedi el a hitnek főntartó árbócat. Ma a koldus, kinek oly kevés részlet van a hazából, a haza oltárára igyekszik letenni utolsó fillérért. A család ma szentebb fogalom lett, mint valaha. Edesebben ölelik át egymást az egymásért élő szivek és az itthonmaradt nő nagyobb erőt fejt ki gyermekei védelmében és fentartásában, mint tette béke idején erős férfi karok támogatása mellett.

A hazaszeretet pedig csodákat művel hőseink vitéz tetteiben honfiaink és honleányaink szívében. És hábr nem maradnak most sem tőlünk el, a mindennapi élet elvetemültjei, akiket úgy hívnak, hogy a »háboru hiénái«, de ezek ellen a büntetés ma irgalmatlanabb, ezek ellen a felháborodás ma nagyobb, a gyűlölet irtóbb mint volt a béke, a közönyösség korszakában. És mindez egy csapásra történt, néhány hónap óta. Csak egy oly nagy esemény, csak egy oly megrázó dolog, mint e világháboru, idézhette elő ezt a változást. Ennek lelke rázta föl a szunnyadó erényeket, hogy a szenvedés mélyen szántó ekéjének nyomán keressenek és találjanak termékeny talajt. És ha nehéz volt eddig a munkája azoknak, kik a lelkek vezérlésére és irányítására voltak hivatva, ma a háboru lelkében oly segítő társ szegődött melléjük, mely hatalmas építő erejével az elszedett, a veszni indult nyáját

egy jelre összehozza és a pásztorok szavára hallgató engedelmes életüekké teszi. Úgy tetszik nekem, hogy a lelkes feladatát könnyű megállapítani ebben a helyzetben. Megrögzíteni a háború lelkének ezen tanító és nevelő erejét. Beleírni esodásan tisztító hatalmát a szivekbe és lelkekbe. úgy, hogy annak messze időkre kiható és visszamaradó hatása ki ne lörlődjék. A túlságosan megpróbált lelkekkel föntartani a kétségbeesés tengerén a hit erejével; a még most is még nem szelidült, sőt lelkiismeretlenüi sáfárkodókat a Jézus kufárok elleni felháborodásával megfenyíteni. Azt a hitet, szeretetet és mindenféle emberi erényt, amelyek most újra teremtdtek, mint újszülötteket védeni és ápolni s aztán a szélsőségektől megmentve, egészséges fejlődésnek indítani. Ez a hivatás nem másokra vár, mint a lelkek vezéreire. Ezt nem tudja elvégezni rajta kívül a társadalomnak egyetlen tényezője sem. És ezt a hivatást fel kell ébressze mindnyájunk lelkében hiveink látása e nehéz napok alatt.

Fel tehát a munkával! A szószék álljon ismét hajdani fényében, a lelki pástorkodás. éreztesse legáldásosabb hatását. Ha nem tudták az emberek eddig megtanulni, tanulják meg most, hogy a hazaszeretet nem üres fogalom s az a nemzetközi szeretet, amely ezt kizárja, nem fér össze emberi szívünk természetével; hogy az élet és fennmaradási erő ott rejlik a fajszeretetségben s az összekötő hazafias érzésben. Tudják meg, hogy a fejlődés és haladás isteni törvényében az isteni gondviselés nem türi meg az észnek és tudománynak a vallás és erkölcs nélkül való előretörését és ha így indulna el az emberiség, erős, láthatatlan kezek dobják vissza, hogy megcsirassa tévedését. Szünjenek meg végre az álpróféták okoskodásai s az önzés helyét foglalja el erős altruisztikus érzés, hogy a társadalomban ne a jog követelése, hanem a kötelesség teljesítése legyen az első feladat. És ha eljönne az idő, hogy az emberek ezt ismét nem akarják megérteni, figyelmeztessük, hogy vannak olyan idők, a mikor királyok hódolnak meg névtelen hősök előtt, a mikor a gazdagok a szegénységet keresik és a mikor a hadba vonult hősök kegyetlen tusát vívnak azért, hogy annál erősebben törjön ki keblükből az eltiport gyengeségért való erős zokogás. Ez a hivatás minket a haza első katonáivá avat. A háború lelke hív, szólít, — menjünk előre! Igy áldja meg Isten édes hazánkat!

Marosi Márton.

Demeter Dénes.

— Született 1869. Meghalt 1915 március 12. —

Egy törekvő, buzgó élet hanyatlott korán és váratlanul a sirba szerettei, barátai és ismerősei mélységes bánatára Demeter Dénes karácsonfalvi lelkész halálával.

Udvarhelymegye Csekefalva községében született 1869. évben. Tanulását szülőfalujában kezdette, Székelykereszturon folytatta és Kolozsváron végezte.

Költői tehetsége már ifju korában megnyilvánult s a „Remény“ című ifjúsági lapban értékes versei jelentek meg. Költeményeit „Hit, haza, szerelem“ címen még 1893. évben kiadta. Azóta is különböző napilapokban és egyházi lapjainkban igen sok maradandó értékű műve, verse jelent meg. Különösen egyházi és hazafias ünnepélyeket méltató versei megkapóak.

Kolozsvári főiskolánknál papnövendék korában iskola-gazda, majd később Tordán iskola-főnök volt. Már ekkor feltűnt társadalmi szereplésével, mert az alig 25 éves ifju a Tordaaranyos megyei Emke választmányának egyik jegyzője volt.

1894 év júliusától 1897 júliusáig Polgárdiban, s ettől fogva 1915. év március 12-ig Karácsonfalván töltötte be a lelkészi állást mindvégig lankadatlan és lelkes munkássággal, mely sajnos, csak oly kevésnek sajátja.

E mellett szolgálta a közjót, mint törvényhatósági biz. tag és hitelszövetkezeti elnök.

Költeményei mellett sok érdekes tudósítása, közleményei, egyházi beszédei, vallásos elbeszélései jelentek meg több lapban; ezenkívül „Konfirmációi Emlék“ című könyve életét, emlékezetét maradandóvá tette.

Sokoldalú munkásságát, buzgó törekvését méltányolta az egy-

házi kör, melyben közügyigazgató, nevelésügyi biz. elnök és a Dávid Ferenc fiók Egylet elnöke volt; továbbá az egyh. főhatóság, mely egyháztanácsossá választotta.

Baráti körben rokonszenves volt s ezért és hasznos munkásságáért szívünkben szívesen őrizzük szép emlékét, melyet a felette tartott beszédek is hirdetni fognak egy kis könyvben.

Lelkes őrálló volt, jó szónok, buzgó unitárius, hív lelkipásztor, hűséges élettárs, kit méltán fájjal az egyház, sir at a bús özvegy s könnyeznek a szerető barátok.

Péter Sándor.

Ürmössy Lajos.

1851—1915.

Május 2-án reggel örök nyugalomra hunyta le szemeit Ürmössy Lajos, Erdély egyik legszorgalmasabb írója. Jogot végzett, de hívatalt nem keresett és nem foglalt el. Az írói pályát választotta. A publicistica vonzotta magához és nagyon fokozta tanulási vágyát. Erdély múltja és jelene minden tekintetben érdekelte. Nem volt olyan kérdés a közgazdasági, történelmi, jogi, kereskedelmi, vallási és társadalmi téren, amelybe nő ne nyilatkozott volna a hirlapokban. Számos esetben meglepte a közönséget mélyenjáró és jóirányú véleményével.

A Bartha Miklós alapította „Ellenzék” napilapot megvette, szerkesztője lett, mert azt hitte, hogy a lap gárdájával Erdélyt reformálni fogja. Arra nem gondolt, hogy a tollforgatás és a kiadás ügykezelése nagyon elütő dolgok. Nemsokára igen súlyos anyagi veszteség árán tapasztalta tévedését. A 80-as évek közepén innen már mindinkább vonul vissza dolgozósobájába, hogy annál szorgalmasabban írja gyakran álnév alá rejtett, de stílusáról könnyen fölismerhető cikkeit. Nekifogott a könyvírásnak s vaskos és pamflettszerű kiadványai száma tiz kötetre tehető. Rendesen ő maga volt a kiadó is, pedig sajnosan tapasztalta, hogy az ilyen vállalkozás is sok kellemetlenséggel jár.

Terjedelmes kötete: 17 év Erdély történelméből, amely munkában a szabadságharc után következett önkényuralom sokféle viszontagságát írja meg erős hazafias érzéssel és sok utánjárással. Erdély hirlapirodalmát senki sem ismerte oly részletesen. Két műben is foglalkozik vele.

Minden alkalmat szívesen fölhasznált, hogy unitáriusságának érvényt szerezzen, vallásának és egyházának szolgáljon.

Szeme elgyengülése az utóbbi két évet terhessé tette rá nézve,

de munkakedvét mindvégig megőrizte iránta. Erdélyt senki sem szerette jobban s nagyon kevés ember írt olyan buzgósággal a közügyekben. Tipikus erdélyi ember volt. Az uniót elismerte ugyan, de arról volt meggyőződve, hogy Erdélyt ősi joron és geografiai fekvésénél fogva privilegiumok illetik meg.

— *Tudósítások a nagy világháboruban résztvevőkről.* —

(13) Szórakozás a táborban.

Négyen valánk együtt rozoga deckungba,
Néha sóhajtoztunk mélyen gondolkozva:
Sóhajtasink messze, nagyon messze szálltak,
Hisz átléptük határát drága jó hazánknak:

Meséltük egymásnak, hogy és mikép vala,
Eközben időnként ki is vigyázkodva.
Vártuk kapitány ur további parancsát,
Ki munkája közben hevité deckungját.

Hogy is történt aztán? Kezdjük csak elülről,
Miközben a szabó gondolkozott tüzről.
Mert hát egy szabó volt, a másik tanító,
A harmadik szerény falun gazdálkodó:

Igy történt uraim, — elkezdé a mester —
Mikor jó kedve van, beszélni nem restel.
A mint láthatjátok, sorsunknak vigasza
Hatalmas államok békekötő szava.

Itt elgondolkodva homlokát törölte,
Aztán a további beszédet így kezdte:
Látjátok, az ember nem gondolja soha,
Hová vcezérel életének sora.

Elcsevegtünk négyen, holdvilágos este,
Alattunk összetört szalmán heveredve,
Miközben a hold is nyájasan mosolygott,
Ránk lehelve hideg vigasztaló csókot.

A negyedik erre tollat vett kezébe,
Gondját bele is szőtte e kis versikébe,
Neve Sándor Zsigmond, Székelyföld szülöttje,
Akinek e verse a tábor tüköre.

Irta: **Sándor Zsigmond** infanterist a lövész-árokából, 82. gyalogezred, 4. század.

Édes anyámhoz ...

Galicia silány földjén nehéz csaták folynak;
Sok anyának, jó anyának a könnyei hullnak...
Éjjel-nappal imádkoznak: hol lehet a fíjuk?...
Meg is van már ásva nekik valahol a sirjuk...
Kiállnak a kis kapuba, úgy várják a postát,
— Hol késhetik olyan soká, nem halljuk a sipját —
Könnyáztatott kendőjüket arcukra takarva,
Ugy várják a kis kapuban: jön-e már a posta?...
Diceg-döcög, lassan-lassan a kis sáros szekér —
Valahonnan, messze földről meg is jött a levél:
»Édes anyám, áldott anyám ne aggódjék értem,
Ez a legszebb, amit én csak életemben éltem!...
Ágyugolyók, gépfegyverek és szuronyok zaja...
— Otthon leszek, édes anyám, otthon... majd valaha.

Galicia, 1915. IV. 1-én.

Irta: **Létay Pál** 2. huszárezred, 3-ik század.

64. **György Lajos Domokos** (Nagyernye) a 62. gyalogezredhez vonult be a legelső mozgósításkor, mint szakaszvezető. Az első menetszázaddal el is vitték a derék, erőteljes székely embert a galíciai harctérre, hol egy hónapon keresztül hősiessen harcolt, de végre az ősz folyamán uralkodó ragályos betegség leverte és belehalt 1914 szeptember 9-én. Sajnos, azért hivatalos értesítést csak most, a tavasz folyamán kaptunk e csapásról. Benne egy igazi férjet, apát és jó gyermeket gyászol

a György-család. Azok közül való volt, ki nem csak családjának szeretett élni, hanem ki igyekezett magának jó hirt vivni a község lakói közt; ki nem csak jó családfele, község dolgaiban működő egyén volt, hanem derék, becsületes unitárius ember, ki egyháza érdekében nem szóval, hanem tettel tett. Édes atyjával és egyetlen fiu testvérével a nagyernyei kicsiny egyház-községünkben a most ujonnan épített kedves kis templom építése körüli fáradozásban ők vették ki az orosz-lánrészt. Számbeli kezesség mellett bizony ki is jutott mindnyájunknak, de ha kijutott, úgy teljes szívvel és teljes lélekkel, erős akaratúval ki is vették s büszkén tekintettek és tekintenek kicsiny templomukra, melynek látására bizony mindig elgondolhatják, hogy ez a mi kezünk műve. Őrizze az Isten kicsiny egyházunkat az ilyen vesztéségektől és az ő példájából tanuljuk szeretni, az egyszerű embertől, családot, községet és különösen egyházat, úgy mint ezt ő tette. A Kárpátok tövében pihen teste, de lelke köztünk él, legyen siri álma csendes.

65. **Kilyén Zsigmond** (Ikland) a 62. gyalogezred közlegénye, egy éven keresztül gyógykezellette magát s mint beteg vonult be ezredéhez, hol egy kissé helyre jöve az északi harctérre vezényeltetett, hol hősiesen leküzdve egy pár hónapon keresztül a szenvedéseket, a Kárpátokban súlyos sebet kapott s most Békéscsabán fekszik. Eközben Isten egy kis fiuval, mint első szülöttel áldotta meg. M. G.

66. **Kövendi fiúk a harcmezőn.** A négy Szabó testvér: Máté népfelkelő, négy gyermek atyja, a Kárpátok alatt elhalt. István-nak szintén halott hire van. János és Sándor a galíciai harctéren vannak.

A három Fodor testvér: Miklós Szibériából, mint orosz hadifogoly, irt haza levelet. Pali, a 20 éves fiu, a Kárpátokban megsebesült s mint ilyen Kassán gyógykezelte. Sándor Boszniában van. Mióta katona, azalatt neje elhalt.

A két Nagy testvér: Endre Szibériából irt levelet, hol hadifogoly. Ödön eltűnt.

A két Mezei testvér: Máté Galiciában megsebesült s most Kolozsvárt ápolják. Zsiga szintén, mint sebesült Tordán van.

Bölöni Imre orosz hadifogoly volt Lembergben. Most hol léte nem tudatik.

Czakó József Przemyslben lábain és orrahegyén megsebesült. Jelenleg Kövenden pihen, mint szabadságolt.

Dali András Galiciában eltűnt. Fejér Balázs is ottan eltűnt. Simándi Sándor és Fodor Balázs mint rokkantak Kolozsvárt pihentek, de újra a harctérre vitettek.

Finta Károly 50 éves, volt egyházi gondnok, lovas sze-

kerével a harctérre vitetett augusztus elején. Azóta mind a mai napig is ott van s mint szekerész-parancsnok teljesít katonai szolgálatot.

Gál Domokos szakaszvezető, Gál Sándor fegyver-kovács és Deutsch Dani szanitész őrmester Galiciában vannak.

Bölöni Lőrinc, Szatmári Károly, Csekme Ferenc, Szabó Sándor, Mezei Pál, Nagy Tamás, Szabó József, mint csendőrök szolgálnak különböző helyeken.

67. **Tóth István hadapród.** Igéretemhez képest, bár kissé későn üdvözölöm Nagyságodat az északi harcterről.

Egy ideális lövészárokban vagyunk egy erdőben, ahol az ébredő természet és a madarak csicseregése elfelejteti, hogy háboruban vagyunk.

Az egész azonban nagyon érdekes és aki a természetben tud gyönyörködni, annak végtelen kellemes percei is vannak. Kicsit megkésve, boldog husvéti ünnepeket kívánok.

Rajtam ez a két és fél hónap semmit nem változtatott s a kinek jó kedélye van és telve van szeretettel, annak könnyű itt az élet.

68. **Gvidó Béla kadett.** Édes hazánkat védelmezve, a sok helyen magyar vértől pirosuló hófehér erdős hegyek közül boldog ünnepeket kívánok.

(34.) **A Sándor-fiuk.** A multkori kedves sorait megkaptam, amit irt, nagyon szépen köszönöm. Fiaim sorsáról akarom tudatni; az Unitárius Közlönybe tévedésből lett elé irva, hála a jó Istennek, mert folyó hó 14-én irt Oroszországba és írja hogy hála Istennek nagyon jól van, jó egészséges, nyakrafőre harcolnak a jó Isten segedelmével. Így hála a jó Istennek még idáig megőrizte hét hónapon keresztül, csak az Isten ezután őrizze meg. A kisebbik fiam, Mózes biztos, úgy gondolom, hogy elesett, mert ha fogoly volna, csak küldött volna onnan bár egy lapot. De bizony rég volt október 14-ike, azóta semmi hír. Sándor Mózes Kolozsvár.

(12.) **Levél a harcterről** Végh Benjámín árkosi lelkészhez. Alázattal értesitem, hogy a hozzám küldött levelét megkaptam a mai napon, április 1-én. Elolvasás után egy különös érzés foglalta el szívemet, lelkemet. Sorai meghatottak engemet és bajtársaimat. Azonban a lelkesedés tűzének pattant honfiai szívünkbe. Édes magyar hazánk szeretett jó királyunk iránti köteleltetés edződött meg bennünk. De miként az idő óránként változik, úgy változott a mi érzésünk és gondolatunk is a kedves levél olvasása közben és után, mivel nemcsak a legközelebbi hozzánk tartozóinktól, hanem a pászortól is kapunk vigasztaló. Bátorító és lelkesítő levelet. Fogadja érte hájas köszönetét minden itten levő unitárius atyafiától.

Közelg a husvét! Ah, mily öröm volt ezt hallani otthon családunk boldog körében, gyermekeink csevegő ajkáról. Holnapután husvét van. Ma nagypéntek, itt a messze idegenben ágyuk dörgése, puskák ropogása közben is tudjuk, hogy milyen helyzetben volt egy ilyen napon a mi Urunk, Jézus, aki szenvedett az igazságért, meghalt az emberiségért. De feltámadott és nekünk is életet, hitet és reményt adott. E benne helyezett hittel és bizalommal telve van szívünk most is. Hisszük, hogy ha meghalunk feltámadunk. Hiszünk ama szavaknak: Én vagyok a feltámadás és az élet, aki én bennem hiszen, ha meghal is él.

Vajha e feltámadás ünnepe a békességnek ünnepe lenne. De már ha itt vagyunk a nemes harcban, az apostollal mondva: »A harcot megharcoljuk, a hitet megtartjuk és hisszük, hogy elnyerjük a győzelemnek koszoruját. Hitünk szerint az életnek koronáját.

Köszönjük levelét és fogadja érte üdvözetünket az Oroszlengyelországi harcterről.

Hazafias üdvözlettel:

Szilvási Sándor szakaszvezető.

Teró Zsigmond szakaszvezető székelyderzsi.

Mezei Dénes Homoródjánosfalva.

Tamási Ferenc Tarcsafalva.

Mihály Ferenc Homoródaalmas.

Bencze Ödön Homoródkeményfalva.

Was József Homoródkeményfalva.

Benkő János Nagysolymos.

Miklós István Homoródaalmas.

Szilvási Sándor címe: K. u. k. Mobiles Pferde Depot Nr. 1.
12. Tábori posta 28.

69. **Jánossy Gyula őrmester** a 22. honvéd gyalogezredben. A közeledő husvétüi ünnepek alkalmával az összes nevében küldöm üdvözetünket. Kívánjuk, hogy odahaza, ott a szép drága s kincsekkel tele szép Magyarhonban, hol még a füzág is szebb, mint itt a rózsaszál, hol a halál kedvesebb, mint itt az édes álom, hol áldásosabb a napsütés, tündöklőbb a csillagok ragyogása, hol még a madár is szivesebben dalol, a lehető legkellemesebben töltsék a husvétüi szent ünnepeket. S hálásan kérjük emlékezzenek meg azokról is a szent ünnepek alkalmával, kik a messi távolban az igaz s szent ügyért ontják véréüket, kik a rájuk hárult fontos s veszélyes feladatokat a legmesszebbmenő kiszámítással és a legjobb lelkiismerettel hajtják végre. Bizalommal telt szívünk gazdagszik a győzelem reményével. — Isten áldása szálljon szép hazánkra, jó királyunkra! Isten áldja meg minden halandóját, minden elképzelhető jóval.

70. **Három testvér.** Ezeknek sorsa már szomorubb. Gotthárd János székelyudvarhelyi polgármester derék fiairól van szó. Gotthárd Ferenc, törvényszéki joggyakornok hadifogoly. Ifj. Gotthárd János és Gotthárd Lajos hősi halált haltak az északi harctéren. Az előbbit nem az ellenség gyilkos golyója terítette le. Valami borzasztó ragály támadta meg s emésztette fel erős szervezetét. De ifj. Gotthárd János betegen is harcolt a szent ügyért. Mignem az emésztő kór kiütötte a kezéből a hősi fegyvert. Társai úgy vitték álétan egy védett helyre a harcok tüzeiből. A bajtársi szeretet hü gondozás alá veszi, de segíteni nem tud. Másnap reggel egy jajszó nélkül kilehelé nemes lelkét. Ismeretlen sírban alusza az igazság hőseinek álmát!... Alig tért haza a fájó szívéü édes apa fiának sírját kereső utjáról, midőn jött a másik szomorú hí, hogy Gotthárd Lajos 21 éves honvédhadnagy február 16-án a Kluczowi csatában szintén elesett. — Csak az imént végzett, csak az imént álmodozott harci babérok-ról a Ludovika-akadémia padjain s már szép leányos arcára rá is borult az a babérág, amely a dicső honvéd nevet mindenütt a világon koszorúval övezi. Rettenthetetlen nyugalommal ment a virágos vonaton. Közmondásos volt bátor szíve, mely ott nyugszik összeroskadt lelkü szülei nagy bánatára külön sírban a kluczowi csatatéren. Szép fehér lelke az égi hazába röppent hős bátyja szellemének az ölelésére, sírjának szellője ide-ide lebben a tavaszi szellővel nyíló virág édes illatát hordva a harctér felé sóhajtó szülők gondtelt homlokára. Emlékük a hősök dicső emléke, mint megszentelt örökség szálljon szerte a szívek ezreiben!

b. v.

IRODALOM

Demeter Dénes gyászemléke. Ily cím alatt jelent meg a néhai munkás lelkész méltatása. Tartalmazza rövid életrajzát, melyet lapunkban közlünk, továbbá Ürmösi Józseftől halotti imát és beszédet, Péter Sándortól a sírnál mondott beszédet. Jóleső örömmel vettük a Kartársaktól ezt a megérdemelt méltatást.

Egyházi és iskolai mozgalmak

Lelkészeiktatás Brassóban. Kovács Lajos volt nagyajtai lelkész beiktatása Brassóban május 8-án volt. Az ünnepélyről a Brassói Lapok ezeket írja: Felemelő ünnepség színhelye volt vasárnap déletött 11 órakor a brassói ev. ref. templom. Ekkor vette ugyanis kezdetét a

brassói unitárius egyházközség nemrégiben megválasztott új lelkészének beiktatása. Ez alkalommal a templom megtelt Brassóváros és a vidék előkelőségével. Az új lelkész, Kovács Lajos volt nagyajtai unit. pap ez alkalommal magasszárnyalásu s

mély, magvas gondolatokkal telt székfoglaló beszédet tartott, amelyből már megállapíthatjuk, hogy a brassói unitáriusok egy kiváló képzettségű, nagy intelligenciájú s emellett elsőrangú szónoki képességgel megáldott lelkészt nyertek, akinek tartalmas prédikációját élvezettel hallgatja majd, a nem unitárius hitbeli közönség is. Az új lelkész személye maga garancia arra, hogy a brassói unitárius egyházközséget képes lesz felvirágoztatni. Kovács Lajos székfoglalója és imája után a beiktatást József Lajos Brassó-Háromszéki unitárius esperes eszközölte lélekből fakadó szép beszéddel s végül dr. Boros György püspök-helyettes főjegyző tartott beszédet az Unitárius Egyház-Tanács képviselőületében, partfogásába ajánlva az új lelkészt, az ő szorgalmas, jó tanítványát a brassói híveknek. A szónoki fordulatokban gazdag beszéd mély hatást gyakorolt a publikummal a beiktató ünnep déli egy órakor ért véget. A közében Ferenc József püspököt éltetve kezdődtek a pohárköszöntők állandóan emelkedett hangulatban. Tudósítónk a jelenvoltak közül följegyezte a következőket:

Dr. Boros György, Schill Gusztáv ev. lelkész, Tőkés Ernő, ref. lelk., dr. Ferenczy Géza kőri főgondnok, Kilyén Endre az egyh. tiszt. gondnoka, Imecs Jenő nyug. főszolgabíró, Jakab József főerdőtanácsos, dr. Kovács Sándor orvos, Dr. Vernes István kir. ügyész, dr. Hankó Domokos, dr. Sükösd Zsigmond, József Lajos esperes, Lőfi Ödön lelkész, Vaska Béla lelkész, Gál Mózes lelkész, Kovács Lajos

lelkész, Végh Benjámín lelkész, Benkő Árpád birtokos, Pap László, Molnár Albert, Péterfi Sándor, Útő Áron főszolgabíró, Útő András kereskedő, Kovács Kálmán tanár, Szabó Mózes, Lázár Elek, Albertfy Sándor, Török Sándor, Benedek Lajos, Szolga Mihály, Simon Ferenc, Cserei Cyula és nők számszámmal: Killyéni Endréné, Etelka, dr. Morvay Istvánné, Kovács Lajosné, Útő Áronné, özv. Dénes Mihályné, Kovács Lajos édes anyja, Török Sándorné, Szász Domokosné, Gergely Sándorné, stb.

Konfirmáció volt Kolozsvárt áldozócsütörtökön. Ürmösi Károly buzgó vezetése alatt jó sikerrel feleltek a serdülő kedves ifjak, 28 fiu, 16 leány. A konfirmáló lelkész kis bibliát és Dávid Ferenc életrajzot osztott ki tanítványai között s szép beszédben buzdította a lelkész is, Ferenc József püspök úr is a valláshoz való hűségére.

Az unitárius főgimnázium május 22-én bevégezte az 1914—15. tanévet. Elmaradtak a rendes vizsgák, hogy az ifjuság haza mehessen a munkában részt venni. Csak nyolc hónapos tanév volt, de az eredmény teljesen kielégítő.

Imádságok. A kolozsvári unitárius lelkészek és theologiai tanárok e címen értékes imákat írtak és adtak ki a katonák és hozzátartozóik részére. A nagy időkhöz méltó mindenik. Egyik szebb, értékesebb meg hatóbb a másiknál. — „*Egyháztársadalom.*“

Dr. Árkosi Geley Lajos m. kir. bányafőorvos élete 59-ik évében hirtelen elhunyt Zalatnán. Magas művelt-

ségü, humános érzésü, kitűnő szakember volt. Szelid, lelke nemesen érző szíve jótékonyan alkalmazta szép tudományát a szenvedő emberiség javára. Neje és három gyermek gyászolja. Mi a baráti érzés fájdalmával emlékeztünk rá és kívánunk neki örök nyugalmat.

Elhunytak: Ürmössy Lajos egyháztanácsos és író, élete 64-ik évében Kolozsvárt. — *Benczédi Mózsné*, sz. Deák Margit Karácsonfalvi ig. tanító neje ápr. 30. élete 38-ik évében. Férjén kívül három édes és öt nevelt gyermeke gyászolja a legnemesebb szívű hitvest és édesanyát. — *Özv. Kiss Sándorné*, sz. Vida Mária élete 67-ik évében Sepsiszentkirályon Népes család gyászolja. — *Keresztély Mózes* ny. m. kir. csendőr törzsőrmester elhunvt élete 59-ik évében hosszas betegség után. Szorgalmas munkás és a rábizottakban önmegtagadásig hű és fáradhatlan volt. Jutalma, hogy gyermekeinek magas miveltséget adhatott és mindeniket pályához juttatta. Özvegyének és négy gyermekének bánatában részvétünket nyilvánítjuk.

Tornaversenyre vonult ki május 16-án az unitárius kollegium ifjusága a nemzeti, a kollegium és a két versenyen megnyert zászló alatt. Élvezet volt látni a kis és nagy diákok ügyességét, a sport iránti lelkesedését. Számosan részesültek jutalomban. A belépő díjakból 530 K 82 f-t szolgáltak be a háboruban megrokkant katonák javára. A sikerért az egész ifluságot és buzgó tanárukat, László Gyulát teljes elismerés illeti.

Kegyeletos ajándék. Farkas Vilmos és neje Vécsei Róza vallásunkhoz

és kolozsvári egyházközségünkhez való ragaszkodásuknak igen szép jelét adták. Főtiszt. püspökné nagyszonyunknak följánlották, hogy állandóan mind a négy ünnepen úrvacsorai kenyérral el fogják látni az urasztalát. Köszönet a szép ajánlatért.

Elmarad a Györfi István theol. tanár beiktatása, mert a hallgatókat haza kellett bocsátani a katonákat fenyegető járvány miatt. A jövő tanév megnyitásakor lesz a beiktató is.

Az **érettségi vizsgálatok** is a szokottnál hamarabb lesznek, jun. 7—9. napjain. A kormány képviselője lapunk szerkesztője lesz, a vizsgálóbizottság elnöke Kozma Ferenc kir. tanácsos, isk. gondnok.

A **dr. Bedő Albert** pályadíjára 6 egyházi beszéd érkezett. Örvendetes föllendülés!

A II. **Hadikölcsönből** 50.000 koronát jegyzett az E. K.-Tanács. A Dávid Ferencz-Egylet 2000 K, a theologusok önképző köre 600 K, mert a haza érdeke ezt parancsolja!

Létay Balázs emlékszobra alapjára ezideig adakoztak: Ferencz József püspök 20 K, Fekete Gábor, Gál Jenő, Benkő Mihály, Gyulay Árpád, dr. Boros György 10—10 K, aranyosrákosi egyházközség és tagjai 50 K, Kozma Ferenc 3 K, dr. Gál Kelemen 2 K, Kormos Jenő I. gimn. okl. tanuló hódoló tisztelettel 1 K, Koncz József Szilágycsehs 3 K, Unitárius főgymnasium tanárkara 10 K, Létay Gyula Déva 10 K. Minthogy 500 K-ra volna szükség, még megújítjuk a kérést. A hősi halált halt jeles ifju megérdemli, hogy emlékét megbecsüljük.

Az egyesület pénztárába a folyó évi március hó 20-tól április 23-ig rendes tagsági díjat fizettek: Gyöngyösy Lajos Kraszna 913—917-re, Bedőházy József Pusztakamarás, Unitárius Kollégiumi Könyvtár, özv. Abrudbányai Béláné, Antónia János, br. Bánffy Ferencné, Belle Lászlóné, Benkő Mihály, Binecz Sándor, Bíró István, Csifó Salamon, Csifó Salamonné, Csegezy Árpád, Dánffy Alfred, Dávid Albertné, özv. Dengyel Jánosné, Farkas Vilmos, Fangh Erzsébet, Gál Jenő, Gámán Dezső, Gothárd Sándor, dr. Gyergyai Árpád, özv. Haller Rezsőné, Hidegh Mihály, Hidegh Mihályné, dr. Hintz György, dr. Hintz Györgyné, Inczeffi Tamás, özv. Kántor Józsefné, Keresztély Mózes, Kenessey Béla, Kozma Ferenc, Kovács József, Lakatos Ferenc, László Gyula, Lendvay Emil, dr. Lehmann Róbertné, Losonczy Albert, dr. Lukácsi József, Macskási Lajosné, özv. Májay Istvánné, Mikó Imre, özv. Mikó Imréné, Mina János, Müller Gyula, özv. dr. Nyiredi Gézané, Nyirő Gézané, Orbók Ferenc, Puskás Lajosné, Pál István, Sámi Lászlóné, Sincky Julia, Somlyai Mihály, Schuszter Emil, Szabó Mihály, Székely Ferenc, Szentpéteri Gyuláné, Tamás Lajosné, Tarcsafalvi Albert, Tarcsafalvi Albertné, dr. Tóth György, Turcsányi Gyula, Ürmössy Kálmán ny. esperes, Ürmössy Károly, Ürmössy Károlyné, Ürmössy Tivadar, dr. Váradi Aurél, Vári Albert, Vári Albertné, Vajda Sándor, Vass Pál, Varga István, dr. Veres Vilmos, Zoltán Albert, Zsakó István, Zsakó Istvánné, Zsigmond Károly Kolozsvár 915-re, Vass Zsigmond 914—915-re, Izsáky Antalné Dész 915-re.

Előfizetői díjat fizettek: Kovács Mózes Szilágysomlyó 913—914-re, Varga János Kaca 915-re, Májay Béla Wien 914-re, Csiky Farkas Magyarorszentbenedek, Izsáky Antalné Dész, Ambrus Dezső, dr. Balázs Ferenc, Fazakas Ferenc, dr. Ferencz Áron, Gurát Béláné, Kelemen Márton, Kindl Károly, Nagy Józsefné, Osztian József, Ürmössy Kálmán táblabíró Kolozsvár 915-re.

Alapítói díjban fizetett a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank Kolozsvár 50 koronát.

A küllői fiókegyesület pénztárába fizettek: Id. Útő Lajos Küküllődombó 913—914-re, József Dénes 911-re, Patáki Sándor Dicsőszentmárton 913-ra, Molnár János Ádámos 914—915-re, Unitárius Egyházközség Dicsőszentmárton 912—913-ra, Unitárius Egyházközség Küküllődombó 915-re, Unitárius Egyházközség Dészfalva 914-re, Unitárius Egyházközség Magyarsáros 914—915-re, Kovács István Betlenszentmiklós 912—913-ra, Székely Tihamér Magyarsáros 913—914-re, Gvidó Béla Dicsőszentmárton 914—915-re, Gvidó Béláné 912—915-re, Bodoczy Sándor Küküllőszéplak, Szász Dénesné Harangláb 915-re, Csegezy Tamás Ádámos 911—912-re, id. Miklós Samu Küküllődombó 912-re, Székely Samu 910—912-re, Durugy András Dicsőszentmárton 912-re.

Kolozsvár, 1915. április hó 24-én.

Gálfi Lőrinc
pénztárnok.

Egyesült Könyvnyomda

Részv.-Társ. Kolozsvár

Ferencz József-út 85.

Telefon: 856.

Az erdélyi részek legnagyobb nyomdaintézete.

UJDONSÁGOK!

Szüntelen imádkoztatok! Irta: Murányi János ref. lelkész	—20 K
Ne sirj! Utmutató a vigasztalás örök forrásához a Pécsi Behánia egylet kiadása	—20 ”
Élet és Halál. Vallásos elmékedések. Irta: Muraközi Gyula	—80 ”
Jézus önarcképei. Hat elmékedés. Irta: ifj. Victor János	2— ”
Beszédek és homiliák francia szónokok műveiből. Átdolgozta Somogyi József ref. lelk.	2— ”
Isten és a háboru. Irta: Nagy Lajos	—50 ”
Egyházi beszédek a világháboru idején. Irta: Kis József esperes-lelk. Hétköznapi templomi imádságok tekintettel a háborura. Irta: Har- sányi Pál gyomai ref. lelk.	3 40 ” —50 ”

Kaphatók: KÓKAI LAJOS könyvkereskedésében

Budapest IV., Kammermayer Károly-utca 3. szám.

Legcélszerűbb az összeget postabélyegekből vagy postautalvánnyal előre beküldeni. Portóra 20 fillért kérek.

Nyomtatta az Egyesült Könyvnyomda Részvénytársaság Kolozsvárt.